

DANES-PICTA.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

egz. nr. 2.

ORGANIZACJA i PROWADZENIE

ROZPOZNANIA W OPERACJI ZACZEPNEJ

ARMII

/KONSPEKT WYKŁADU/

płk dypl. Klemens CUPRYNIAK

ed _____ de _____

BIBLIOTEKA NALEŻONA ASB WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. _____

44910

DANES-PICTA.COM

11
egz. nr. 2.

ORGANIZACJA i PROWADZENIE
ROZPOZNANIA W OPERACJI ZACZEPNEJ
ARMII

/KONSPEKT WYKŁADU/

płk dypl. Klemens CUPRYNIAK

od _____	do _____
_____	_____

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASP
Archiwum Działu Złotów Specjalnych
Nr ewid. _____

 44910

KATEDRA ROZPOZNANIA WOJSKOWEGO I ARMII OBCYCH

PODSTAWA
Ustawa z dnia 22 stycznia 1999 roku
art. 86 ust. 2
(Dz.U. WP Nr 11 poz. 95)
.....
podpis

JAWNE

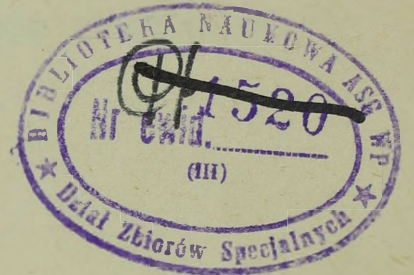
PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12657

~~.....~~
~~.....~~
~~.....~~
Egz.nr. 2

"ZATWIERDZAM"
SZEF KATEDRY RW i AO

[Signature]
płk dypl. Bolesław SZCZEPANIAK

Dnia ..... 1981 r.

TEMAT: ORGANIZACJA I PROWADZENIE ROZPOZNANIA W OPERACJI
ZACZEPNEJ ARMII

/Konspekt wykładu/

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. ~~.....~~ 44810

OPRACOWAŁ

[Signature]
płk dypl. Klemens CUPRYNIAK

SPRAWDZIŁ
ZCA SZEFA KATEDRY RWIAO

[Signature]
płk dr Franciszek JANUSZEWSKI

**TEMAT: ORGANIZACJA I PROWADZENIE ROZPOZNANIA W OPERACJI
ZACZEPNEJ ARMII.**

CEL: Zapoznać słuchaczy III kursu stacjonarnego i IV kursu zaocznego wojsk lądowych oraz KPO z zasadami organizacji i prowadzenia rozpoznania w operacji zaczepnej armii ogólnowojskowej, a także ukierunkowanie słuchaczy tych kursów do samodzielnego studiowania problematyki rozpoznawczej.

CZAS: 2 godz. szkolne /90'/.

ZAGADNIENIA:

1. Rola i zadania dowództwa i sztabu armii w zakresie rozpoznania.
2. Siły i środki rozpoznania armii oraz ich możliwości organizacyjne.
3. Właściwości organizacji rozpoznania.
4. System kierowania i łączności rozpoznawczej.
5. Prowadzenie rozpoznania.

W dobie współczesnej rozpoznanie staje się coraz bardziej trudne i złożone.

Intensywny rozwój środków walki i zasad jej prowadzenia, rodzi potrzebę nieustannego doskonalenia organizacji i prowadzenia rozpoznania.

Rozpoznanie musi być skuteczne. Musi ono w szybkości i precyzji działania nadążać za rozwojem sytuacji taktyczno-operacyjnej. W procesie dowodzenia i kierowania wojskami na polu walki szczególnie ważne miejsce zajmują informacje dotyczące położenia i działania nieprzyjaciela. Ich uzyskanie, celowy i szybki obieg, stają się coraz trudniejsze i ważniejsze. Zwiększyły się bowiem pasy działania i głębokości zadań związków taktycznych i operacyjnych, wzrosła liczba obiektów wymagających ciągłego śledzenia, a w stosunku do wielu z nich decyzje muszą być podejmowane w bardzo krótkim czasie. Wynika stąd potrzeba permanentnego doskonalenia możliwości i tempa zbierania przez organa rozpoznawcze związków taktycznych i operacyjnych pilnych informacji zwłaszcza o środkach napadu jądrowego nieprzyjaciela, SD i rejonach zgrupowań wojsk.

Wymagania te przesądzają o potrzebie wykorzystania do zbierania, przetwarzania i przekazywania informacji środków automatyzacji. Obok jednak technicznych środków zbierania, selekcji i przetwarzania danych, niezbędna jest wysoka fachowość i operatywność poszczególnych komórek sztabu i oficerów w organizowaniu i kierowaniu rozpoznaniem. Złożoność rozpoznania wynika również z tego, że obok konieczności radykalnego przyspieszenia w czasie procesów działalności rozpoznawczej, zwiększania stopnia dokładności i szczegółowości wyników rozpoznania - prowadzone ono będzie w coraz trudniejszych warunkach

ponieważ nieprzyjaciel ciągle rozwija i udoskonala środki i sposoby przeciwdziałania naszemu rozpoznaniu oraz niszczenia sił i środków tego rozpoznania, zmniejszania jego skuteczności i wprowadzania nas w błąd.

1. Rola i zadania dowództwa i sztabu armii w zakresie rozpoznania

Dowództwo i sztab armii kierują całokształtem przedsięwzięć zapewniających utrzymanie wysokiego poziomu gotowości bojowej organów rozpoznawczych, w celu sprawnego ich rozwinięcia i operatywnego działania w czasie prowadzenia operacji.

Ważna funkcja w tym względzie przypada dowódcy, który w czasie działań bojowych odpowiada za prowadzenie rozpoznania. Obowiązek ten wynika z podstawowej zasady, iż nie można prowadzić skutecznych działań bojowych /operacji/ bez prowadzenia rozpoznania.

Dowódca armii na podstawie otrzymanego zadania, oceny posiadanych wiadomości o nieprzyjacielu i zarządzenia do rozpoznania sztabu frontu, określa cel, zadania i terminy ich wykonania /niekiedy również wskazuje obiekty, rejony lub kierunki, na które należy skupić główny wysiłek rozpoznania oraz jakie siły i środki wykorzystać do tego celu/. Dowódca armii wysłuchuje propozycji organizacji, rozpoznania, zapoznaje się z planem rozpoznania i zatwierdza go, osobiście *kontroluje* stopień realizacji zadań rozpoznawczych i systematycznie wysłuchuje meldunków szefa sztabu i szefa oddziału rozpoznawczego dotyczących oceny zdobytych wiadomości.

Szef sztabu jest odpowiedzialny za organizację rozpoznania. Sprawne nadzór nad przygotowaniem systemu rozpoznania w armii /właściwe wykorzystanie sił i środków rozpoznania, sprawne zbieranie, opracowywanie, obieg i wymianę informacji rozpoznawczych, ukompletowanie organów rozpoznawczych i ich uzupełnianie/. Szef sztabu konkretyzuje zadania dla poszczególnych rodzajów rozpoznania postawione przez dowódcę armii i sztab frontu, określa kolejność ich wykonania, ustala kierunek rejony i obiekty na których należy skupić główny wysiłek rozpoznania, określa siły i środki jakimi należy prowadzić rozpoznanie, a jakie pozostawić w odwodzie, określa zasady współpracy i współdziałania przy zdobywaniu i wymianie informacji. W razie potrzeby, do prowadzenia rozpoznania wyznacza dodatkowo nietatowe siły i środki. - D -

Organizacja systemu rozpoznania w operacji zaczepnej armii, to złożony proces działalności dla dowództwa i sztabu armii, a szczególnie dla oddziału rozpoznawczego.

2 Szef oddziału rozpoznawczego sztabu armii jest bezpośrednim organizatorem i koordynatorem przedsięwzięć rozpoznawczych, który ściśle współpracuje ze wszystkimi komórkami sztabu oraz rodzajami wojsk i służb armii.

Organizatorska działalność szefa oddziału rozpoznawczego obejmuje podległe i przydzielone mu siły i środki rozpoznania, koordynatorską funkcję zaś spełnia w odniesieniu do działalności rozpoznawczej w ramach armii, w tym również organów rozpoznania rodzajów wojsk i służb oraz związków taktycznych.

Szefowi oddziału rozpoznawczego podlega oddział rozpoznawczy w składzie:

- wydział planowania;
- wydział informacyjny i przesłuchania jeńców;
- zespół rozpoznania radioelektronicznego;
- zespół działań specjalnych.

Do zasadniczych zadań oddziału rozpoznawczego sztabu armii należy:

- planowanie rozpoznania i terminowe przekazywanie zadań wykonawcom;
- organizacja, zabezpieczenie i kierowanie działaniami podległych pododdziałów rozpoznawczych;
- koordynacja działań rozpoznawczych w poszczególnych rodzajach rozpoznania i z sąsiadami;
- organizacja i utrzymywanie łączności z pododdziałami prowadzącymi rozpoznanie i pozostającymi w odwodzie;
- kontrola i pomoc w organizacji rozpoznania i realizacji postawionych zadań;
- zbieranie i opracowywanie informacji otrzymanych ze wszystkich rodzajów rozpoznania oraz uzyskanych ze sztabu frontu i od sąsiadów;
- meldowanie wniosków przełożonym i informowanie o wynikach rozpoznania ZT, własne organa rozpoznawcze rodzaje wojsk i służb, sąsiadów, a także pozostałe komórki i sztabu armii.

Niezależnie od tego, oddział rozpoznawczy obowiązany jest: przesłuchiwać jeńców, zbiegów i ludność cywilną, studiować zdobyte dokumenty, wzory nowego uzbrojenia, prowadzić

ewidencję ZT i oddziałów nieprzyjaciela.

Szefowie rodzajów wojsk i służb odpowiedzialni są między innymi za właściwe wykorzystanie podległych im sił i środków oraz terminowe wykonanie zadań rozpoznawczych wynikających z ogólnego planu rozpoznania sztabu armii.

Organami wykonawczymi szefów rodzajów wojsk i służb w zakresie planowania użycia sił i środków rozpoznania, kierowania ich działalnością oraz zbierania, opracowywania oceny i obiegu informacji są podporządkowane im komórki rozpoznawcze tych szefostw.

2. Siły i środki rozpoznania armii oraz ich możliwości organizacyjne.

Armia posiada następujące organiczne pododdziały rozpoznawcze wchodzące w skład ogólnowojskowego systemu rozpoznania armii:

- batalion rozpoznania radioelektronicznego,
- batalion specjalny,
- armijny dywizjon rozpoznania artyleryjskiego,
- dywizjon dowodzenia ABAA,
- kompanię rozpoznania inżynieryjnego ABSap,
- kompanię rozpoznania chemfeznego, ABChem i klucz śmigłowców rozpoznania skażeń;

Organizacja wymienionych pododdziałów rozpoznawczych przedstawiona jest w postaci schematów na folii, które w czasie wykładu należy omówić. /Schematy: C-5; C-9; C-10; C-11; C-12; C-18; C-19/.

Armia na okres operacji zaczepnej może otrzymać plrt lub określony limit lotnictwa rozpoznawczego /35 - 58 eskadrolotów/ do prowadzenia rozpoznania powietrznego w pasie rozpoznania armii ogólnowojskowej na głębokość do 350 km. Rozpoznanie powietrzne prowadzą załogi samolotów parami lub pojedynczo.

W ramach posiadanych przez armię sił i środków rozpoznania, istnieje możliwość zorganizowania następujących elementów i zespołów rozpoznawczych:

- z batalionu specjalnego:

- zespół dowodzenia działaniami specjalnymi;
- 24 grupy specjalne;
- 4 grupy specjalne płetwonurków.

Aktualnie rozważa się nową koncepcję organizacji batalionu specjalnego, który byłby w stanie zorganizować 33 grupy specjalne i 6 grup specjalnych płetwonurków.

- z batalionu rozpoznania radioelektronicznego:

a/ z kompanii rozpoznania radiowego KF:

- radiowe centrum rozpoznawcze w batalionie w składzie 5 aparatowni radioodbiornych /3x ARO-K-2 i 2 x ARO-K-3/;
- 4 posterunki namierzania radiowego KF /R-359/;

b/ z kompanii rozpoznania radioelektronicznego;

- radiowe centrum rozpoznawcze UKF /20-100 MHz/ w składzie 2 aparatowni ARO-KU-4;
- 4 posterunki namierzania radiowego UKF /R-363/;
- 4 posterunki rozpoznania stacji radiolokacyjnych /RPS-5/;

c/ z kompanii rozpoznania łączności radioliniowej:

- grupę analizy danych;
- 3 posterunki rozpoznania łączności radioliniowej /R-343/;
- 2 posterunki rozpoznania łączności radioliniowej/R-344/;

~~d/ grupę analizy danych:~~

- z armijnego dywizjonu rozpoznania artyleryjskiego:

- 2 zespoły stacji radiolokacyjnych NRS-1;
- 6 placówek rozpoznania dźwiękowego;
- 3 posterunki meteorologiczne;

- z dywizjonu dowodzenia /ABAA/:

- 6 placówek rozpoznania dźwiękowego;
- 3 artyleryjskie punkty obserwacyjne;
- 2 posterunki radiolokacyjne /SNAR-2 lub SNAR-10/;

- z kompanii rozpoznania inżynierskiego /ABSap/:

- 1 fotolaboratorium;
- 4 inżynierskie patrole rozpoznawcze /lub 2 IPO i SIPR/;

- z kompanii rozpoznania skażeń /BChem/:

- 12 patroli rozpoznania skażeń;
- 3 powietrzne patrole skażeń na śmigłowcu Mi-2;

3. Właściwości organizacji rozpoznania.

Organizacja rozpoznania, to wysoce przemyślana i ukierunkowana realizacja różnorodnych przedsięwzięć zmierzających do ukierunkowania oraz sprawnego i planowego działania całego systemu rozpoznania w interesie i dla potrzeb planowanej operacji

Dlatego też, powinna być oparta na głębokim zrozumieniu przez dowódcę i sztab armii celu i istoty operacji zaczepnej, ogólnej znajomości nieprzyjaciela przed frontem armii oraz możliwości własnych sił i środków rozpoznania.

Punktem wyjściowym do organizacji rozpoznania jest określenie przez dowódcę armii celu i zadań rozpoznania oraz czasu ich wykonania. Rzutują one na treść, zakres, czas i sposób realizacji pozostałych przedsięwzięć w ramach organizacji rozpoznania, do których zaliczyć należy przede wszystkim:

- analizę ilości i charakteru ^{XTL} oddziałów nieprzyjaciela, jakie mogą się znaleźć w pasie operacji zaczepnej armii ^(frontu) oraz określenie stopnia ich ważności i selekcje z punktu widzenia kolejności i sposobów ich rozpoznania;
- planowanie rozpoznania i postawienie zadań wykonawcom;
- przygotowanie pododdziałów rozpoznawczych /elementów i zespołów rozpoznawczych/ do wykonania postawionych zadań oraz ich materiałowo-techniczne zabezpieczenie;
- organizacja współdziałania wszystkich sił i środków rozpoznania wg zadań, obiektów i czasu wykonania;
- organizacja i stałe utrzymywanie łączności z pododdziałami /elementami/ rozpoznawczymi;
- kontrola i pomoc pododdziałom rozpoznawczym w realizacji ich zadań;
- przedsięwzięcia związane z zapewnieniem bezpieczeństwa pododdz. rozpoznawczym w razie użycia broni jądrowej przez wojska własne;

- zbieranie, segregowanie i opracowanie zdobytych informacji o nieprzyjacielu oraz terminowe ich przedstawianie dowódcy armii i innym zainteresowanym odbiorcom oraz zabezpieczenie wymiany informacji z podległymi sztabami, sąsiadami, ^{dostawem lotn. z prz. łącznych i opłat.} ~~CDB-AL~~, sztabem frontu i wewnątrz sztabu armii. *frontu/*

Kolejność, zakres i stopień realizacji poszczególnych przedsięwzięć w ramach organizacji rozpoznania zależy każdorazowo od konkretnej sytuacji.

Będą one inne, w miarę wszechstronne i wyczerpujące w wypadku przechodzenia armii do pierwszej operacji zaczepnej, gdy system rozpoznania będzie stopniowo i w całości rozwijany.

Inne i zasadniczo różne w sytuacji, gdy armia ^{frontu/} przechodzić będzie do operacji zaczepnej z dotychczasowych działań obronnych, w których system rozpoznania był rozwinięty, a całość kształt przedsięwzięć zmierzać będzie jedynie do precelowania zadań działających już organów rozpoznania i skorygowania planu ich działania dla potrzeb ^{przyszłej} operacji zaczepnej.

Planowanie rozpoznania

Koniec kartka

Planowanie rozpoznania - jest jednym z ważniejszych przedsięwzięć w całokształcie organizacji systemu rozpoznania realizowanych przez oddział rozpoznawczy w ścisłym współdziałaniu z oddziałem operacyjnym, rodzajami wojsk i służb armii oraz zespołem rozpoznania CDB-AL. Tylko w wyniku wszechstronnie przemyślanego i dokładnego planowania można osiągnąć celowe i skuteczne użycie oraz zgrane działania różnorodnych sił i środków rozpoznania dla zdobycia odpowiednich informacji o nieprzyjacielu.

Podstawę planowania rozpoznania dla oddziału rozpoznawczego w operacji zaczepnej armii stanowi: zadanie armii, decyzja dowódcy, wytyczne szefa sztabu do organizacji i prowadzenia rozpoznania, zarządzenie do rozpoznania sztabu frontu; dotychczasowe wiadomości o nieprzyjacielu oraz posiadane siły i środki rozpoznania i ich możliwości.

Planowanie rozpoznania w operacji zaczepnej armii obejmuje następujące przedsięwzięcia:

- analizę posiadanych dotychczas wiadomości o nieprzyjacielu, określenie potrzeb w tym zakresie oraz ustalenie na tej podstawie celów i zadań rozpoznania;
- ocenę połączenia pododdziałów rozpoznawczych z uwzględnieniem czasu potrzebnego do ich przygotowania do działań;
- podział sił i środków rozpoznania do realizacji poszczególnych zadań według kierunków, rejonów i obiektów oraz czasów rozpoznania;
- wybór zasadniczych i zapasowych rubieży /rejonów/ rozwinięcia /działania/ pododdziałów rozpoznawczych i określenie sposobów ich zajmowania /przegrupowania/;
- określenie sposobów i terminów zdobywania oraz przekazywania informacji o nieprzyjacielu;
- wydzielenie odwodu rozpoznania.

Aby właściwie zaplanować zadania dla poszczególnych wykonawców, określić kolejność i terminy ich wykonania, koniecznej jest przede wszystkim, przeprowadzenie analizy podstawowych obiektów przeciwnika, które mogą znajdować się w pasie operacji armii, gdyż one w pierwszym rzędzie rzutować będą na potrzeby i zadania rozpoznawcze.

Obszar wykonywanych zadań rozpoznania w operacji zaczepnej armii sięga od przedniego skraju obrony nieprzyjaciela do rubieży dalszego zadania armii, tj. na głębokość ok. 350 km. Szerokość pasa operacji wynosi 100 km. W sumie więc obszar działalności rozpoznawczej wynosi 35 tys. km².

Obiektami rozpoznania na tym obszarze mogą być siły i środki jednego korpusu armijnego /NATO/; bliższe odwody operacyjne oraz niektóre środki walki /lotnictwo, środki rakietowe/ ze składu Grupy Armii, jak również ważniejsze obiekty terenowe, które mogą mieć wpływ na przebieg operacji.

Uwzględniając struktury organizacyjne i stany etatowe wymienionych sił, jak również charakter terenu w pasie armii można orientacyjnie stwierdzić, że w pasie operacji armii może znajdować się około 200 - 300 obiektów do rozpoznania, w tym 140 - 160 obiektów ważnych, tj. środków napadu jądrowego, odwodów operacyjnych i taktycznych; punktów dowodzenia wojskami stanowisk startowych i ogniowych środków rakietowych i artylerii polowej oraz przeciwlotniczej; ważnych urządzeń tyłowych i obiektów terenowych.

Obiekty te powinny być szczególnie w centrum uwagi oddziału rozpoznawczego w czasie planowania rozpoznania. Siły i środki rozpoznania powinny być w pierwszym rzędzie użyte dla wykrycia tych obiektów nieprzyjaciela z którymi wiąże się konieczność zaplanowania działań nieraz wielu elementów rozpoznania na jeden obiekt. Gdy plan rozpoznania zapewniać będzie działalność rozpoznawczą zmierzającą do rozpoznania najważniejszych obiektów, można niewykorzystane jeszcze siły

I środki zaplanować do rozpoznania obiektów mniej ważnych. Planując wykorzystanie sił i środków rozpoznania należy również brać pod uwagę rodzaj i charakter obiektów nieprzyjaciela oraz to, czy są to obiekty stałe, czy ruchome.

Podstawowym dokumentem odzwierciedlającym wszystkie zamierzenia systemu rozpoznania w operacji zaczepnej armii jest plan rozpoznania w którym dokładnie rozplanowane są zadania na okres przygotowawczy i wykonania zadania bliższego, a w ogólnych zarysach na okres wykonania zadania dalszego. Konkretyzację zadań na okres zadania dalszego dokonuje się w czasie prowadzenia operacji.

Plan rozpoznania w operacji zaczepnej w zależności od posiadanego czasu może być opracowany w formie pisemnej z załączoną mapą, lub graficznie na mapie z niezbędną legendą w postaci tabel uzupełniających.

Plan rozpoznania w formie pisemnej powinien zawierać: cel, zadania i kierunki /rejony i obiekty/ rozpoznania; siły i środki rozpoznania oraz ich podział według zadań i czasu wykonania; sposób meldowania wyników rozpoznania oraz organizację dowodzenia elementami rozpoznawczymi; odwód sił i środków rozpoznania. Może on zawierać jeszcze inne potrzebne szczegóły.

Na mapie - załączniku do pisemnego planu rozpoznania wrysowuje się: linie rozgraniczenia, rubież walczących wojsk; obiekty rozpoznania, które należy rozpoznać; elementy prowadzące rozpoznanie; rubież rozwinięcia pododdziałów /elementów/ rozpoznawczych; rejony, skalę i sposoby fotografowania powietrznego; elementy rozpoznania sztabu frontu i sąsiadów.

główny wysiłek i granice pasa rozpoznania powietrznego oraz rejony zastrzeżone.

Plan rozpoznania w formie graficznej na mapie powinien zawierać: elementy ugrupowania nieprzyjaciela jego urządzenia obronne i stałe obiekty terenowe, które należy rozpoznać, śledzić lub kontrolować; linie rozgraniczenia, rubieże zadań armii, SD armii, dywizji, frontu i sąsiadów; rubieże wejścia ZT do bitwy; główny wysiłek i granice pasa rozpoznania powietrznego; rejony zastrzeżone dla frontu; rejony rozmieszczenia pododdziałów /elementów - zespołów/ rozpoznawczych armii, rodzajów wojsk i służb, ich rejony rozwinięcia, rubieże i czas działania, kierunki /rejonu/ i czas przegrupowania na nowe rubieże w czasie operacji; rejony i czas rozpoznania powietrznego, skalę i sposób fotografowania oraz terminy dostarczenia zdjęć, rejony i czas obserwacji pola walki; elementy rozpoznawcze sztabu frontu, sąsiadów działających w pasie operacji zaczepnej armii.

Uzupełnieniem planu rozpoznania są załączniki w formie tabel, które obejmują:

- zadania do rozpoznania oraz podział sił i środków dla ich realizacji;
- zadania oraz podział sił i środków rozpoznania powietrznego;
- schemat łączności i dowodzenia siłami i środkami rozpoznania.

Plan rozpoznania podpisuje szef OR i szef sztabu, a zatwierdza dowódca armii.

Na podstawie opracowanego i zatwierdzonego planu rozpoznania armii, opracowuje się szczegółowe plany wykorzystania sił i środków rozpoznania specjalnego oraz rodzajów wojsk i służb armii.

Zadania do rozpoznania dla pododdziałów rozpoznawczych armii, ZT rodzajów wojsk i służb przekazuje się w formie zarządzeń do rozpoznania wykonywanych zazwyczaj przy wykorzystaniu sformalizowanej bojowej dokumentacji rozpoznawczej.

Na informacje o przeciwniku, których armia nie posiada i nie jest w stanie zdobyć własnymi siłami i środkami, oddział rozpoznawczy sztabu armii składa zapotrzebowanie do sztabu frontu.

4. System kierowania i łączności rozpoznawczej.

Kierowanie rozpoznaniem na szczeblu armii zabezpiecza się siłami i środkami łączności armijnych pododdziałów rozpoznawczych oraz przez wykorzystanie ogólnowojskowego systemu łączności organizowanego przez sztab armii.

Łączność radiową na potrzeby OR sztabu armii zapewnia się:

- z przełożonym - w sieci radiowej szefa zarządu rozpoznawczego sztabu frontu z wykorzystaniem radiostacji KF typu R-118/140. W sieci tej przewiduje się również możliwość utrzymania łączności z szefami OR sztabów sąsiednich armii za uprzednim zezwoleniem radiostacji głównej;

- z podległymi szefami rozpoznania dywizji - w sieci radiowej szefa OR sztabu armii z wykorzystaniem radiostacji KF typu R-118;

- z dowódcą i grupą analityczno-informacyjną batalionu rozpoznania radioelektronicznego - na kierunku radiowym za pomocą radiostacji R-118;

50-830 323
143.

- z bs i lądowiskiem samolotów rozpoznawczo-łącznikowych - na kierunku radiowym UKF za pomocą radiostacji R-105/7 z przystawkami mocy;

- odbiór danych z rozpoznania powietrznego zapewnia się przez wydzielenie odbiorników z aparatu radioodbiorczej ARO-KU7 do nasłuchu w sieciach radiowych taktycznego i operacyjnego rozpoznania lotniczego.

Kierowanie działaniami specjalnymi oraz otrzymywanie danych od grup specjalnych zapewnia się na kierunkach radiowych oraz na częstotliwościach dyżurnego odbioru za pomocą radiostacji KF R-118 R, R-830 i aparatu radioodbiorczych ARO-KU5.

Radiostacje R-118 R i R-830, zapewniające łączność z grupami specjalnymi, stanowią grupę nadajników rozmieszczoną w pobliżu odwodu sił i środków bs armii. Pozostałe radiostacje KF, będące w dyspozycji szefa OR armii, rozwija się w rejonie rozmieszczenia środków nadawczych węzła łączności sztabu armii. Do kierowania nadajnikami radiowymi z centrum odbiorczego wykorzystuje się aparatu zdalnego sterowania /AZS/.

Łączność radioliniową przewodową oddziału rozpoznawczego sztabu armii z zarządem rozpoznawczym sztabu frontu, oddziałami rozpoznawczymi sztabów sąsiednich armii, wydziałami rozpoznawczymi sztabów dywizji oraz z wydzieloną grupą rozpoznania znajdującą się na WSD /ZSD/ armii - zapewnia się w ogólnwojskowym, systemie łączności armii i frontu.

Ponadto łączność radioliniową oddziału rozpoznawczego sztabu armii ze stanowiskiem dowodzenia i grupą analizy

danych /GAD/ batalionu rozpoznania radioelektronicznego organizuje się siłami i środkami batalionu za pomocą stacji radioliniowych R-405.

Schemat organizacji łączności radiowej i radioliniowej organów rozpoznawczych armii ogólnowojskowej - przedstawia schemat na foliogramie. *Nv.*

Łączność przewodową z centrum dowodzenia SD armii, szefami rodzajów wojsk i służb oraz z oficerami rozpoznania lotnictwa, będącymi na SD armii, zapewnia się w systemie łączności wewnętrznej SD armii.

5. Prowadzenie rozpoznania

W armii ogólnowojskowej rozpoznanie prowadzi się w okresie przygotowywania operacji, jak i w czasie jej prowadzenia.

Celem rozpoznania jest zdobycie danych umożliwiających właściwe określenie składu, położenia i możliwości nieprzyjaciela, jego słabych i silnych stron oraz wpływu terenu i warunków atmosferycznych na działanie wojsk armii.

Aby dane te zdobyć na czas, pododdziały rozpoznawcze armii należy wykorzystywać do prowadzenia rozpoznania w odpowiednio wcześnie już w okresie przygotowawczym. Dotyczy to głównie użycia brzoł i lotnictwa.

Z chwilą rozpoczęcia operacji zaczepnej rozpoznanie prowadzi się wszystkimi siłami i środkami w ścisłym współdziałaniu z sąsiadami.

W celu terminowego i pełnego wykonania zadań wysiłek rozpoznania w czasie operacji może być przenoszony z jednego

kierunku czy rejonów na inne, w drodze stosowania manewru oraz poprzez zmianę obiektów i zadań rozpoznawczych.

W czasie prowadzenia operacji, pododdziały rozpoznawcze prowadzą rozpoznanie w celu wykrycia i ustalenia zmian w ugrupowaniu nieprzyjaciela, przygotowań do wykonania uderzeń jądrowych, czasu i kierunków wprowadzenia do bitwy odwodów i drugich rzutów, ich składu oraz rejonów ześrodkowania i rubieży rozwinięcia. W czasie prowadzenia operacji mogą wyniknąć również inne zadania rozpoznawcze, dla wykonania których, niezbędne będzie wydzielenie dodatkowych sił i środków.

W wypadku użycia broni jądrowej rozpoznanie powinno przede wszystkim określić rezultaty własnych uderzeń jądrowych w pasie natarcia armii, a następnie skierować swoje zainteresowania na poszukiwanie nowych obiektów, opłacalnych do wykonania następnych uderzeń jądrowych.

Rozpoznanie powietrzne

Realizacją zaplanowanych zadań rozpoznania powietrznego kieruje dowódca AL wykorzystując w tym celu rozwinięte przy SD armii ogólnowojskowej CDB AL.

Do dyspozycji dowódcy armii ogólnowojskowej utrzymywany jest zwykle odwód sił i środków rozpoznania powietrznego. Właściwe wykorzystanie tego odwodu jest możliwe tylko przy ścisłej współpracy oddziału rozpoznawczego sztabu armii ogólnowojskowej z CDB AL.

Rozpoznanie powietrzne prowadzi się wzrokowo, fotograficznie i radioelektronicznie.

Dane o wykrytych obiektach nieprzyjaciela przekazywane są przez załogi samolotów drogą radiową natychmiast po wykryciu z pokładu samolotów i przyjmowane na SD armii ogólnowojskowej, związków taktycznych i oddziałów.

Odbiór danych z rozpoznania powietrznego zapewnia się:

- a/ w armii do nasłuchu w sieciach radiowych taktycznego i operacyjnego rozpoznania lotniczego przez wydzielenie odborników z aparatu radioodbiorczej ARO-Ku7, którą rozwija się na SD przy OR sztabu armii;
- b/ w ZT i oddziałach - w sieciach radiowych lotnictwa rozpoznania taktycznego przez nasłuch radioodbiornikami radiowymi R-870 i R-871 rozwijanymi na SD przy oddziałach rozpoznawczych dywizji i na SD pułków.

Zadania dla lotnictwa rozpoznawczego na okres zadania dalszego armii, planuje się szczegółowo w końcowej fazie realizacji zadania bliższego.

Rozpoznanie radioelektroniczne

Armijny batalion i kompanie rozpoznania radioelektronicznego ZT pierwszego rzutu, rozwijane są na rubieżach i prowadzą rozpoznanie już w okresie przygotowywania operacji.

Rubieże rozwinięcia pododdziałów rozpoznania radioelektronicznego powinny zapewniać:

- dobra słyszalność i dokładne namierzanie rozpoznawanych obiektów w ugrupowaniu nieprzyjaciela;
- niezawodną łączność dowodzenia, współdziałania i powiadamiania;
- nieprzerwane współdziałanie wszystkich elementów ugrupowania bojowego pododdziałów rozpoznawczych.

Ugrupowanie batalionu rozpoznania radioelektronicznego w operacji zaczepnej armii przedstawia schemat na foliogramie.

Jest oczywistym, że na czas rozwinięcia pododdziałów rozpoznania radioelektronicznego będzie miało wpływ wiele czynników, jednak trzeba pamiętać, że od chwili rozwinięcia na rubieżach do czasu rozpoczęcia operacji zaczepnej, muszą one dysponować: kompanie rozpoznania radioelektronicznego ZT pierwszego rzutu 6-3 godz., natomiast brzel armii 12-6 godz. czasu.

Do głównych zadań rozpoznania radioelektronicznego w czasie organizacji i prowadzenia operacji zaczepnej należy:

- ustalenie rozmieszczenia środków napadu jądrowego, rejonów stanowisk startowych wyrzutni raketowych i stanowisk kierowania ogniem artylerii i naprowadzania lotnictwa;

- ustalenie miejsc rozmieszczenia SD;

- wykrywanie składów zaopatrzenia;

- wykrywanie działalności nieprzyjaciela w zakresie przegrupowań, wprowadzania do walki drugich rzutów lub odwodów, a także innych zmian zachodzących w sytuacji bojowej i radioelektronicznej nieprzyjaciela.

Z chwilą rozpoczęcia operacji zaczepnej batalion rozpoznania radioelektronicznego armii, a także i kompanie radioelektroniczne ZT pierwszego rzutu, winny znajdować się na rubieżach rozwinięcia zajętych w okresie przygotowywania operacji poszukując w tym czasie przede wszystkim nowych źródeł promieniowania radioelektronicznego.

W czasie prowadzenia operacji zaczepnej na skutek zmian w położeniu wojsk walczących, ruchliwość środków radioelektronicznych nieprzyjaciela, zmian odległości między nimi a środkami rozpoznania i zmian słyszalności, powodują konieczność dokonywania manewru siłami i środkami rozpoznania radioelektronicznego. Manewr, /przegrupowanie/ sił i środków rozpoznania radioelektronicznego będzie również konieczny na skutek zmieniających się wartości źródeł rozpoznania nieprzyjaciela i treści zadań do wykonania przez pododdziały rozpoznania radioelektronicznego. Manewr ten polegać będzie na przestawieniu sił i środków na te źródła rozpoznania nieprzyjaciela, z których informacje umożliwiają należyte wykonanie zadań postawionych całemu systemowi rozpoznania armii. Decyzję dotyczącą przegrupowania brrel podejmuje SOR sztabu armii, któremu jednostka ta bezpośrednio podlega.

W razie gwałtownych zmian w sytuacji taktyczno-operacyjnej, wymagających natychmiastowego przegrupowania części sił brrel podejmuje dowódca batalionu.

Najbardziej korzystnym jest taki sposób przegrupowania, w którym co najmniej połowa sił i środków batalionu może być wykorzystana do nieprzerwanego prowadzenia rozpoznania. Przegrupowania sił i środków rozpoznania radioelektronicznego należy w miarę możliwości dokonywać w okresach najmniejszej aktywności w eterze npla.

W czasie prowadzenia operacji zaczepnej, szczególnego znaczenia nabiera natychmiastowe meldowanie przelozonym bardzo ważnych wiadomości.: przechwycenie sygnału alarmowego, zapowiedź kontrataku lub przeciwuderzenia, startu samolotów,

decyzji o wykonaniu uderzenia jądrowego itp. Tego rodzaju informacje muszą być meldowane przełożonym już w czasie ich przechwytywania.

Działania specjalne.

Do głównych zadań grup specjalnych /GS/ należy zaliczyć: rozpoznanie środków napadu jądrowego, rejonów ześrodkowania wojsk, SD, lotnisk, środków wykrywania i powiadamiania głównie pracujących w systemie OPL, baz i składów. Przy czym część grup specjalnych armii może być użyta do wykonania zadań dywersyjnych. Działania dywersyjne stosuje się głównie w celu niszczenia: środków napadu jądrowego, elementów systemu dowodzenia i mostów, przepraw oraz składów i środków zabezpieczenia materiałowo-technicznego.

Głębokość przerzutu GS armii wynosi do 400 km. GS przerzucane w pierwszej kolejności winny być kierowane na najważniejsze w danym etapie operacji obiekty i rejony działania niezależnie od ich oddalenia od rubieży frontu, zaś następne winny być przerzucane w te rejony, w których rozpoznanie służyć będzie kolejnym etapom operacji.

Grupy specjalne przygotowane do przerzutu na tyły nieprzyjaciela w kolejnych dniach operacji należy przerzucać stopniowo na coraz głębiej położone rejony tak aby objąć ich działaniem cały obszar działań armii.

Grupy specjalne, które zakończyły swoją działalność w ugrupowaniu nieprzyjaciela, powinny być odzyskiwane najczęściej w w niku połączenia się z wojskami lub przez ewakuowanie ich i utrzymywane w dyspozycji jako rezerwa.

Szczególnie ważne zadania stoją przed rozpoznaniem przy zabezpieczeniu wprowadzania do bitwy związku taktycznego drugiego rzutu. Aktywna i celowa działalność rozpoznawcza wszystkich środków rozpoznania powinna zapewnić dowódcy armii dane uzasadniające kierunek, czas i sposób wprowadzania ZT drugiego rzutu do bitwy.

Decydujące znaczenie dla właściwie zorganizowanego wprowadzania do bitwy związku taktycznego drugiego rzutu, ma wykrycie na czas środków napadu jądrowego nieprzyjaciela oraz określenie zamiaru użycia jego odwodów na kierunku działania wprowadzanego do bitwy ZT.

Organa rozpoznawcze muszą określać działalność taktyczną środków rakietowo-jądrowych npla w pasie natarcia armii i na skrzydłach, ustalić nowo organizowane rubieże i punkty oporu, wykrywać rodzaje zapór inżynieryjnych, strefy skażeń radioaktywnych i chemicznych, określać charakter terenu na planowanym kierunku wprowadzenia dywizji drugiego rzutu i możliwości jego pokonania.

Wiele ważnych informacji, głównie w odniesieniu do prowadzonego przez nieprzyjaciela manewru walczącymi siłami dostarczy rozpoznanie radioelektroniczne lokalizujące przemieszczenie się jego odwodów. Wprawdzie większość tych danych wymagać będzie udokładnienia, co może wykonać lotnictwo i grupy specjalne, ale ułatwi z całą pewnością planowanie dla lotnictwa i GS nowych zadań i skierowanie ich do rejonów wskazanych przez rozpoznanie radioelektroniczne.

Pododdziały rozpoznawcze frontu, a także pododdziały rozpoznawcze sąsiadów działających w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem, wykonują również zadania rozpoznawcze w interesie ZT drugiego rzutu armii.

Do zadań lotnictwa rozpoznania taktycznego będzie należało zdobywanie danych o: rozmieszczeniu środków napadu jądrowego, odwodach na kierunku wprowadzenia do bitwy ZT drugiego rzutu armii, rozmieszczeniu SO artylerii, stanowisk dowodzenia i rozbudowie inżynieryjnej terenu.

Grupy rozpoznawcze wprowadzanego do bitwy drugorzutowego ZT wchodzi do działań bezpośrednio po podjęciu decyzji przez dowódcę armii o użyciu drugiego rzutu i sprecyzowaniu dla niego kierunku i rubieży, wejścia do bitwy. Grupy rozpoznawcze wchodzącego do bitwy ZT skierowuje się w rejony o największym znaczeniu operacyjnym w pasie armii, głównie w rejony rozmieszczenia środków rakietowych i artylerii oraz na kierunki podejścia i rubieże rozwijania odwodów nieprzyjaciela mogących utrudnić lub wręcz uniemożliwić jego działanie w czasie prowadzenia operacji zaczepnej przez armię.

Na korzyść drugorzutowego ZT obok grup etatowych, wykonywać będą zadania również grupy specjalne armii i grupy rozpoznawcze pierwszorzutowych ZT. Mogą one w tym celu otrzymywać dodatkowe zadania i być skierowane do innych rejonów działań.

Grupy rozpoznawcze pierwszorzutowych ZT, działające na potrzeby wprowadzanego do bitwy ZT drugiego rzutu należy

wykorzystywać przede wszystkim do działań rozpoznawczych a nie do dywersyjnych.

W wykładzie zostały omówione tylko najważniejsze problemy charakteryzujące organizację i prowadzenia rozpoznania w operacji zaczepnej armii ogólnowojskowej.

W celu jednak pełnego zrozumienia istoty, treści i zakresu problematyki wynikającej z tematu, koniecznym jest zgłębienie wiadomości w tym zakresie w drodze studiów literatury do której w omawianym przedmiocie należy zaliczyć:

1. Skrypt pt. "System rozpoznania w operacji zaczepnej armii, nr bibl. pf 707.
2. Biuletyn Informacyjny Sztabu Gen. 1/119, nr bibl. 017043.
3. Projekt podręcznika p.t "Organizacja i prowadzenie rozpoznania front - armia", nr bibl. 019172.

OPRACOWAŁ:

ST. WYKŁADOWCA KRWIĄO

płk dypl. Klemens CUPRYNIAK

Wydrukowano w 3 egz.

Egz.nr. 1-3 ~~Katol. / DZS~~ - Bibl. Nauk.
Wyk. płk Cupryniak
Druk. MB. dnia 27.02.81r.
Nr.ks. pf 6/A0

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WY
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych

Nr ewid. ~~1520~~
44 910

